

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) znesse vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

VABILO

k naročevanju na

„SLOVENCA“.

Bralci „Slovenčev“ so se lahko prepričali, da list čedalje bolj napreduje in upamo, da bode s pomočjo vrlih njegovih prijateljev postal pravo glasilo slovenskega naroda. Pridobili smo mu stalnih in zanesljivih dopisovalcev na Kranjskem, Štajarskem, Goriškem, Tržaškem, Hrvaškem, Českem in na Dunaji. Na Štajarskem in Koroškem si bodemo prizadevali pridobiti si še nekaterih, vsaj iz imenitnejših krajev, da bode list nekako središče za vse Slovence. Prijatelje take duševne vzajemnosti prosimo, naj nam v ti reči gredo na roke, ker nekatere kraje še premalo poznamo, da bi vedeli kar naravnost obrniti se do pravih mož. Združene moči premorejo veliko in bodo gotovo tudi „Slovenca“ povzdignile k pravi veljavi. Naši nasprotniki so ga s prva prezirali in niso hoteli še imenovati njegovega imena; ker zdaj tega več ne morejo, skušajo pa na drug način zadušiti ga. V malem času je bil že 6krat zasežen. To je najboljši dokaz, da čutijo moč in upljiv, kterega „Slovenec“ zadobiva. Ta upljiv in ta moč bo pa še veliko večja, če se „Slovenec“ še bolj razširi in se število njegovih bralcev pomnoži. Zato vabimo zdaj, ko se prične drugo četrtletje, naj si ga vsi, za ktere je naročnina potekla, na novo naročé, in še dosti novih pristopi. Velja pa:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto	9 gl. — kr.;
" " " " pol leta	4 " 50 "
" " " " četrt leta	2 " 30 "
" " " " en mesec	80 "

V administraciji sprejeman:

Za celo leto	8 gl. 40 kr.;
" pol leta	4 " 20 "
" četrt leta	2 " 10 "
" en mesec	— " 70 "
posamezne številke	— " 7 "

Po pošti:

Za celo leto	10 gl. — kr.;
" pol leta	5 " — "
" četrt leta	2 " 50 "
" en mesec	— " 90 "
posamezne številke	— " 8 "

Naročnina se pošilja najceneje po poštah nakaznicah (Postanweisungen).

Vredništvo.

„Ne volimo grofov!“

Kadar jo človek tako zavozí, da ne vé niti naprej, niti nazaj, jame premišljevatí in izpraševati samega sebe po vzrokih, zavoljo kterih je tako daleč na slabo pot zašel. In pri tem začne primerjati svoje misli z dobrim svetom, ki se mu je podajal od druge strani, svoje duševne zmožnosti z duševnimi močmi drugih, ktere je prej zaničeval, svoj položaj s položajem svojega nasprotnika, od kterega se je svojeglavno ali neopravičene strasti slep, odločil ter šel levo pot, ako je oni ostal na desni, — kratko: po svoji trmi zapeljani človek spozná, da je grešil, svoji moči preveč zaupajoč, in najprvo začne na tihem pripoznavati prednosti svojih (po njegovem mišljenju) nasprotnikov, pozneje pa se tudi od kake strani priplazi k množici onih, ki hvalijo tiste, ktere je on nekdanj črnil in zaničeval, in jih hvali sam z drugimi vred, da bi tako zbrisal spominj

na bližnjo preteklost, ali da bi svet pozabil, kaj je še pred kratkim bil in kaj je govoril.

Tako se godí zdaj našim „mladim“. Zdaj, ko spoznajo in tudi — vsaj na tihem — pripoznajo, da njihovi poslanci v državnem zboru so prav žalostne podobe, nikomur za strah, večini pa za igračo, da ne rečemo še kaj hujega, — zdaj, ko vidijo, kako se odmevajo besede grofa Hohenwarta in drugih veljakov desnice ne po vsi Avstriji samo, marveč po vsi Evropi, med tem ko so glasovi njihovih prvakov se zgubili kakor žvenkljanje kreguljev, — zdaj, ko se vsaj na tihem že sramujejo svojih zastopnikov, zdaj so se pridružili od strani tistim, ki pripoznavajo važnost pravne stranke in pomenljivost Hohenwartove besede, ktera je iz državnega zbora bučala kakor véliki zvon, razlegajoča se po hribih in dolinah — Evrope. Zdaj jim je pač žal, da so nekdanj na vso moč ovirali volitev tega važnega moža, zdaj bi radi s svojo hvalo pobelili tisto črno stran še nove zgodovine, ktera se je na Notranjskem izgotovila. Zato je pa „Narod“, ravno tisti „Narod“, čegar stranka je nedavno še kričala: „Ne volimo grofov!“ kar čez noč priplazil se iz svojega temnega kota k družbi onih časnikov, ki so, priznajoči politično važnost grofa Hohenwarta njegovemu političnemu umu, neprenehoma se potezali za-nj, in zdaj jame, če tudi s konca še malo sramožljivo in bolj mehko njim pritrkavati.

To se pa mora jako nedosledno zdeti vsakemu, kteri se ozre v preteklost in si pokliče v spominj dogodbe, ki so se godile pred in med volitvami in tudi še po volitvah.

Bilo je jutro 16. oktobra lanskega leta, ko je Ljubljana strmeča zagledala po voglih nabite velikanske liste, na kterih je bilo s pol

Podlistek.

Mrtvaška procesija.

(Za sv. postni čas mnogim v premislek — liberaluhom v ogledalo.)

„Povzdigoval sem svoje oči po gorah,
„od kodar bi mi pomoč prišla. Moja
„pomoč je od Gospoda, ki je vstvaril
„nebo in zemljo“. Ps. 120. 1—2.

Če kdo umrje, se radi žlahta, znanci in prijatelji v hiši umrlega o dnevu pokopa zbirajo in mrliča v procesiji z molitvami k pogrebu spremijo. Kako lepa navada sv. krščanske cerkve! Moj namen pa ni naravnost od tacega krščanskega spreveda govoriti, tudi ne od spreveda „ala funebre lugubre“ framonov — prostozidarjev ali liberaluhov sploh, kakor se je v novem času že pri nas, n. pr. pri pogrebu dr. P... v I... ali tistega slutega liberalnega poslanca v L... godilo; marveč popisal bi rad, kar so moj dober prijatelj na R... prva leta doživeli, ko so jih brezbožniki po noči in po dnevi nadlegovali, in dvakrat hudo napadli, menda zato, da bi jim usta za-

mašili in potem delali, kar bi bili hoteli. Toda ni se jim speljalo. Bog jih je na samotnem hudem obrežji v svoje varstvo vzel. Popisal bi rad nek poseben sprevod, kterega so tačas ponočni voglarji in vrešaki obhajali, ki je zaradi tega bolj znamenit, ker so ga ondotni č. g. župnik prvo nedeljo po tem kaj živo mrtvaški procesiji primerili po besedah Gospodovih: „Pustite mrtve mrtvim pokopavati;“ in ker je Gospod sam njih besedo z dopolnjenjem skoraj čudno potrdil.

Bilo je na večer „Sladkega imena Marije“, ko g. župnik pri večerji sedé, ter slišijo grozno vpitje — sovam enako ukanje na poti proti cerkvi pomikati se. Ne dá jim več pri večerji obsedeti, vstanejo in jih na poti mimo cerkve in pokopališča pričakujejo jih vprašaje: „Ali ste romarji s sv. Planine?“*) ter jih rahlo posvare: „Glejte, tukaj je cerkev, tukaj pokopališče, se vendar ne spodobi, da tukaj memo in v nedeljo tako strašno vrešite, bi vsaj tukaj molčali!“ Pa kaj se zgodi? Obmolknili so, pa

*) Kjer so tisto nedeljo cerkvena godovnica obhaja. Pis.

se spomnili, da „hudim duhovom v podnebjih“ ali tudi drugje bivajočim na čast opravljajo mrtvaško procesijo, kar jim tudi v glavo šine, da mrliča nimajo. Hajdi, skoči „najhujši“ med njimi — najbrž njih vojvoda — z namerjeno gorjačo nad gospoda, kterim pa Bog, ki jih je braniti hotel, drugače slabim — toliko moč podeli, da gorjačo prestrežejo in jo tako čvrsto držé, da jim je iz rok zviti ne more, in Bog tudi enemu izmed hudodelnikovih pajdašev to dobro misel sproži, da ga od zadej za rame močno prime. To videti g. župnik gorjačo spusté ter se opominovaje ga podajo proti svojem stanovanju. Pa komaj pridejo memo velikih vrat na drugi vogel cerkve, pridere hudobnež z gorjačo v roci strašno preklinjaje za njimi in pred cerkvenimi vratmi tri dobre korake pred njimi — v hipu omolkne in z razpetima rokama kot na zemljo prilepljen odreveni in kake minute postoji, da je bilo videti, kakor bi ga božja moč ondi zadržala mu žugaje: „Do sem, in ne dalje!“ — Ko se je svoje zale pajdašije in ponočne obhaje zopet zavedel, smukne urno za tovariši, kteri, ne da bi bili od svojega

vatla dolgimi debelimi črkami tiskano: „Ne volimo grofov!“ Ta izrek je imel namen, posebno ljudstvo niže vrste v oči zbadati in zbu- jati njegovo pozornost ter pokazati voditelje stranke, ktera je dala te liste prilepiti, v svitu demokratisma ali ljubezni do popolne državne enakopravnosti vseh stanov. Takrat se je nam- reč priporočal državnozbornski kandidat volilcem ljubljanskega, litijskega in veliko-lašiškega vo- lilnega okraja in sicer po narodno-konservativni stranki grof Barbo, po „mladoslovenih“ pa zadnji hip zajeti gospod Peter Kozler.

Predno pa o zgorej omenjenem izreku bolj obširno spregovorimo, naj nam bo dovoljeno izreči, da nam tu ne gre prav nič za osebo in da se ravno tako malo potezamo za oseb- nost časti vrednega grofa Barbo-ta, kakor tudi nočemo se dotakniti gotovo ravno tako časti vrednega gospoda Petra Kozlerja, — ker ni- kakor nam ni za to vprašanje, ali je grof Barbo ali Peter Kozler, ali celó kdo drugi spo- soben kandidat za državni zbor, marveč za to, da pojasnimo čisto nespodobni krik: „Ne vo- limo grofov!“ Da grof Barbo našim „mladim“, kteri so celó grofa Hohenwarta zametavali, ni bil po volji, temu se nikakor ne čudimo, to bi se nam bilo že bolj naravno zdelo, ako bi bili volilcem svoje stranke kričali na uho: „Ne volimo grofa Barbo-ta!“ Tega pa niso storili, marveč volilni krik: „Ne volimo gro- fov!“ je tako splošnega pomena, da je v njem izrečen princip ta, da oni, kteri so bili tako nesrečni, da jih je božja previdnost položila v grofovsko zibelko, nimajo nobene politične pravice; pri tem je, se vé da, eno in isto, ali se nesrečni kandidat imenuje grof Barbo, ali grof Hohenwart ali drugače.

Naši „mladi“ so večkrat že obetali, da bodo v deželnem zboru glasovali s „starimi“, kadar bo šlo za narodna, a z ustavovernimi liberalci, kadar bo šlo za „svobodna“ vprašanja. Če toraj hočejo biti dosledni, morali bi se pridružiti le taki stranki, pri kateri ni nobe- nega grofa. V ustavovernem taboru pa je ravno vse nasprotno; tam namreč sedita zastopnika kranjskega plemstva, gr. Thurn in br. Apfaltrern, vsi goriški, štajarski in koroški grofi, na des- nici pa sta edina grofa Barbo in Hohenwart zastopnika Slovencev, vsi drugi so priprosti ljudje, celó dva kmeta med njimi. Kje je toraj — da govorimo v smislu „mladih“ — več de- demokratičnega elementa, na „svobodomiselni“ levici, ali na „mračnjaški“ desnici?

slabega pota odstopili ter domu šli, gredo na- prej — bolj na tihem — uganjat svoje raz- uzdanosti. Tisto noč še so pri dveh oddaljenih sosedih okna potrupal in več druge škode storili, potem pa pijančevali, da je krčmarju vina zmanjkalo.

Kaj je s tacimi razuzdanci početi? Bili so v c. k. sodnijo na Vr . . . toženi, kakor hitro so jih gospod po imenu zvedeli, kajti poznali niso zavolj temnega večera nikogar; ali žalibog! bil je ta čas sodnijski preiskova- lec, ki se ni dosti zavedal svojega posla, „meča pravice“, ki je sodnikom od Boga izročen „v strahovanje hudobnim in mirnim v varstvo“; sodnija ni znala potov zatožence k preiskavi dobiti, — en sam, rekel bi, bolj nedolžen pride, kar pa nič ne odloči. Da bi g. župnik več potov in stroškov ne imeli, hudobni raz- uzdanci pa malo ali celo nič strahovani ne bili, to reč Bogu izročivši od tožbe njim samim jako nadležne odstopijo.

In kaj je bil sad te mevzaste sodnijske preis- kave? Poslušnite! Ni bilo pol leta potem, kar se ta razuzdana druhal na novo skupaj splede,

Naši mladi so po tem takem v prav čudni zadregi, besede nasprotujejo dejanju. Tu kriče volilcem čez okno demokratičnega svita be- sede: „Ne volimo grofov“, tam pa širokoustno trdijo, da prave ideje liberalizma in svobode se nahajajo ravno na oni strani hiše, kjer se naše plemstvo malo slavno šopiri.

Sploh so naši „mladi“ oziroma vprašanja zaradi stanovskih razločkov prav čudni tiči. Plemstvo je nasprotno njihovim demokratičnim načelom; kako pa mislijo o ljudstvu, o mno- žici ljudstva, to je o ljudstvu niže vrste, o tem nas je „Narod“ sam podučil v nekem članku, ki se temu ljudstvu, tako hvalisanemu priprostemu ljudstvu nikakor ni mogel priku- piti. Sicer trdijo „mladi“, da pripoznavajo splošne človeške pravice za najvišji princip, toda po vsem, kar govoré, delajo in storé, tak „človek“ ne sme biti grof, državni urad- nik, duhoven in po „Slov. Narodu“ tudi ne — po njegovem mnenji — premalo „omikan“ dr- žavljan; in ker ne marajo v politiki za niko- gar, ki ni njim naroden, — naroden pa jim je le, kdor je „mlad“, — ostane nazadnje neka zmes, ki res ni vredna imena stranke, ker ta „stranka“ je le svoját, ne gorka ne mrzla, ne tič ne miš, ki sebe in svoje privržence brez vse bi- stvene podlage le z zofizmi in izreki pita, se vnema za izmišljene, dejansko nemogeče teorije in politično tako dolgo plava na vrhu, dokler se ti „mladi“ ne postarajo in svoje mesto pre- puste domišljij še bolj navzetim „mlajšim“.

Da naše jedrnato kmetiško ljudstvo ne mara za puhlo besedovanje, je pokazalo s tem, da je vkljub hujskanja volilo „grofe“. In da je s tem pravo zadelo, to kaže skušnja, kaže vspeh, kajti naj bi se bili napenjali Vošnjaki, Razlagi, Pfeiferji itd., kolikor bi bili hoteli, take važnosti, kakor jo ima grof Hohenwart vsled svojega postopanja v državnem zboru, bi ne bili nikdar dosegli, če bi bili tudi v svojih govorih — namesto na ustavaško — se postavili na turško ali kako indijansko sta- lišče. Tisti kaj velja, ki se odlikuje s stano- vitnostjo, značajnostjo, s tem, da se drži svo- jih načel in jih brani, — ne pa oni, ki skuša obrniti in za hip tudi obrne na-se po- zornost okolice svoje s tem, da na pr. v vodo skoči ali v nasprotni tabor pobegne. Tega spoznanja se tudi naši „mladi“ ne morejo ubraniti, jamejo se že sramovati svojih „majh- nih“, nepomenljivih zastopnikov, za ktere se po državnem zboru ne bo nihče zmenil in zato

mrliča za pogreb iskaje pridejo nekega večera, ko se je tukaj ne daleč od cerkve neka svat- ba obhajala, pa ne kot ponočni fantje pod okna, — kar je tudi graje vredna navada — ampak kot znani malopridneži na razboj. Pa k sreči bili so naši fantje pametni in nobene- ga ni blizo. Ker pri svatih nobenega posluha in tudi piti ne dobé, se pomaknejo v krčmo, kjer pri vinu rogovilijo, razsajajo in pohujšlje- ve burke uganjajo celo noč in drugi dan blizo pol dneva. O poldne pridejo nad farovž, — se vé, da hočejo na vsak način mrliča dobiti in satanu na večje veselje svojo mrtvaško proce- sijo bolj popolnoma dovršiti. Toda Bog jim ne da. Kuharica jih o pravem času še zapazi in farovž zaklene. Tu ti je strašno preklinjanje, tolovajsko razbijanje! Cerkvnik, pošten mla- deneč, zdaj že v večnosti, pride skrivaj pri spodnjih vratih v farovž, — zunaj bi si tudi on ne bil svest svojega življenja — take divje zveri — kakor obsedeni, so ti nečloveki bili, vsi ptuji g. župniku neznani; toraj se mi- sli, da so tudi našuntani bili. Začne se stre- ljati, da bi se kje strelú zballi, ker se pa dobro

hočejo zdaj na tihem pridružiti se naši stranki, da bi se zdelo, kakor da bi se ne bili nikdar ločili od nas.

Toda ta napad kesanja ne bo stanoviten, „mladi“ se sučejo kakor petelini po strehah, ker so ravno še mladí; čim starejši postanejo, tim več si bodo nabrali pameti. Upajmo, da jih bo kmalu ta pamet srečala, kteri so se jeli po tem, kakor sodijo Hohenwartovi zadnji govor, nekoliko bližati. Le naprej na tem potu, saj ste — naprednjaki!

Avstrijsko cesarstvo.

Iz Ljubljane, 27. marca. List, ki katoliške škofove sovraži in jim Bismarkove okove želi in privoši, se pa vendar z volitvijo škofov prav rad peča. Rekel je, da bi bila ne- sreča, ako bi bil kanonik Kosar ali pa dekan Rozman za ljublj. škofa imenovan. Listu „Na- rodne tiskarne“ bi bilo nemara bolj vstreženo, ako bi zloglasnega „alt-katolika“ poslali z Du- naja? Če bi tudi na nemškutarsko cikal, nič toliko že ne dé, da bi le „Narodu“ pomagal papeža, katoliške škofove in molitev zasramovati. Tako brezumno vredovanega lista ni v vsakem kotu, kakor je tako imenovani „Slov. Narod“. Potem ko mu iz vsacega lista šviga pošastna jeza zoper duhovstvo, se pa hlina v štev. 68 kakor da bi imel kaj srca do nižjega duhov- stva! Menda že vsak previden duhoven vé, ako hoče pravo zadeti, da mora nasprotno tega misliti, kar piše in hvali „Narod“. V ome- njenem listu pravi, da „nova konfesijonelná postava (o duhovskih davkih) bode v prvi vrsti nižjim duhovnikom v korist“, kteri bodo, ne vem kako, nezmérno hvaležni državnemu zboru za-njo! Méni tudi, da nižji duhovni ne smejo kazati svojega pritrenja k tem postavam, „ako nočejo biti preklinjani od svojih škofov, ali pa od bogatih ali versko-političnih fanatkarjev, ki tudi najboljše naprave zametavajo“!? — No, zoper take „Narodove“ napade menda ni treba vojske. Moral bi biti tako pretkán kakor je pi- savec onega spisa, kdor bi ne sprevidel, da „Narodovo“ „ljubeznjivo srce“ ne gori za nižje duhovstvo, ampak za brezverske postave, ki hočejo katoliško cerkev v železne okove djati, njeno premoženje zmiraj bolj v oblast dobiti, z njim tudi katoliško duhovstvo v klešče spravi- ti, kakor so dobili učiteljstvo, ter bi posled- njič ne bilo nobenega v resnici svobodnega stanú več, vsakikratna država pa bi bila vse

za zidovje umikati vejo, jih tudi to ne splaši. Kje pomoči iskati in kako, ker si nobeden iz hiše ne upa? Bog pripelje dva krepka drvarja, ki sta ravno s polja gôr prišla, in pa svate, koji so četrtnek ure daleč vse to slišali in na pomoč prihiteli, pa jih tudi hitro razpodlli. To peklensko početje pri drugem napadu jih vendar toliko splaši, da jo od hude vesti gnani v Z. . . k premogarjem potegnejo po svojih mislih v varno skrivališče pred sod- nijskim zalezovanjem, kajti njih lastna huda vest jih je nove zatožbe prepričevala. To se tudi zgodi. Bog hudobneža le en čas mirno gleda, potem ga zgrabi v zanjke, ktere si sam s svojimi zločini spleta. Niso se svoje službe še prav poprijeli, — pa jim tudi ni bilo menda veliko za njo, — že dobi ondotni pre- mogarski predstojnik list, iz kojega hitro spo- zna, kakšni falotje so se med njegove delavce priklatali. Nemudoma morajo pred njega, ki jih prav osorno, kakor takim klatežem gre, okara in, — bodi mu v čast! — brez odloga od- pravi. — (Konec prih).

v vsem in nad vse v svoji vsemogočnosti. Nikoli nas ne bo nihče prepričal, da bi kdo bolj pravično delal s cerkvenim premoženjem, kakor cerkev sama. Zakaj ne nakladate še posebnih in novih davkov tudi bogatim grajščakom, trgovcem, posestnikom, da bi z njimi podpirali revne in manjše obrtnike pa toliko kmetov, ki vsak dan gredo na boben? Če pri enem ni pripuščeno v tuje premoženje segati, zakaj pa pri družih?

Iz Notranjskega, 25. marca. (Izv. dop.) Večkrat se semtertje pripeti, da po današnji svobodi kak gospodar, boljše rečeno „slepar“, ki se na kak način zadolži, potem pa boječ se, da bi ga upniki za svoje z žuli zaslužene denarje ne tožili, na ženo prepíše svoje imetje, bodi si po kupnem pismu, ali na kak drug način, ter tako upnike oslepari. Vprašamo: ali ni to strašanska v nebo vpijoča krivica? Ako hoče kdo iz žepa ali iz hiše krasti, mora se večkrat v nevarnost postaviti; na tak način pa lahko vsakdo z lepo ljudi ogoljufa za več stotakov, potem pa brž baburi po sleparsko proda premoženje, pa je dolg plačan. — Ni tedaj čuda, da nekterim omika in svoboda tako močno diši, kajti brezvestnež brez vsega truda lahko obogati. Marsikdo bi bil tedaj prav hvaležen našim poslancem na Dunaji, če bi se hoteli potegniti za to, da se zoper take sleparje naredi ostre postave, po katerih bi jim bilo nemogoče pošteni ljudi na tak način pripraviti ob denar.

K., v imenu več ogoljufanih.

Iz Hir. bistriškega okraja, 23. sušca. (Izv. dop.) Ob svojem času so že „Novice“ omenile, kako naši nemčurji tukajšnje šole vedno ogledujejo in zdihujejo: „Oh, ko bi se dala v „deutsche Lehranstalt“ presukati. Dá! res čudni ti patroni! Za kakega poldruzega nemčurja pa naj bi se celi šoli s tujstvom možgani mešale! Vemo mi tudi, da „kolikor jezikov znaš toliko ljudi veljaš“, a da bi se zaradi male peščice nemčurjev celi večini Slovencev domači uk kratil, — to bi bilo vendar strašanska krivica proti domovini, v kateri se večina slovenskih davkov plačuje. Menda za enega kmečkega sina je že veliko, če ima toli ko časa, da se dobro slovensko in računati nauči, ker bukev, hvala Bogu, imamo že toliko Slovencev, da se lahko olikamo, bolj kot tak nemčur, ki ne zna ne nemško ne slovensko, da je prava spaka, netopirju enaka, in le kot zarobljenec kakšno zakreše: „bos tumer, Slobener“. No no, vederemo, kaj bo boljši: ali po nemški „šprahi“ zdihovati, ali od slovenske domovine živeti? Kdor se je pa slovenskega kruha objedel, in Slovenca naveličal, svobodno naj jo potegne s pruskim orlom v gorato razuzdano Švico; Slovenec ne bo za njim žaloval, temveč bo rešen zatiralca svojega. Ako je pa kdo premožen, naj ne škoduje Slovincem, ampak naj dá svoje otroke učiti nemško, laško, francosko, magari tudi kitajsko, ne bo mu za škodo. „O! grda nehvaležnost mile domovine, ktere prsi nas kot ljubega otroka rede.“ Prejšnji vrli nadučitelj g. M. R. je bil iz golega sovraštva, ker je vse svoje moči domovini žrtvoval, kot nesposobnež (?) odvržen. Pa slava mu! Naj mu bo majka Slava vedno mila kot zvestemu katoliškemu rojaku!

Tako je, tako, ker imajo po tujstvu hrepeneče glave učitelja kot divji lovec sokola na vrvi, da če jim ne drumlja: „Wacht am Rhein“, da bi slavce lovil, pa ga pocukajo: „abfahren, Slobener“. Pa — kakor se je Slovan otresel druhalih vseh časov, upamo, da se bo tudi zdaj.

Ko bi nam vsim ne bil presvitli cesar bolj pravičen, kakor so nam naši rojaki nemčurji, se vé, bi nam bili zakričali že zdavnej: „Taži, Slobener!“ in nekdanji „mečarniki“ bi bili od liberalizma obujeni, da bi pravico in klerikalce pohrustali. Vemo, da sicer pripraviti se ni lepo; ali tudi vemo, da vsak državljani je dolžan verske, državljanske in domovinske pravice podpirati in varovati. Zatoraj ne vdajmo se!

Dunaj, 26. marca. V današnji seji državnega zbora so se brez oporekovanja sprejele od seka nasvetovane podpore za bogoslovske fakultete v Olomucu in Solnogradu, dalje za evangelijsko fakulteto, za rabinski zavod in tehniško višjo šolo na Dunaju in v Gradcu. Na to je prišel na vrsto Fanderlikov predlog, da naj se na tehniški šoli v Brnu napravijo paralelni razredi, pa poslanca Beer in Sturm sta se temu hudo ustavljala. Ministerski predsednik je pri ti priliki opravičeval vlado, da Slovanom ni sovražna in enostranska. — Zbor je sprejel predlog, da naj se 250 tisuč goldinarjev dovoli za zidanje višje tehniške šole v Lvovu proti temu, da se dežela glede te šole odpove postavdajalni pravici. V razpravi o tej reči je učni minister proti odseku zagovarjal to postavdajalno pravico deželnih zborov in Zimialkovski se je pritožil, da se Poljakom po tem takem za pripoznanje volilne spremembe odtegnejo učni pripomočki. — Wurm, Vitezič in Meznik so se pritoževali, da se Slovani zanemarjajo, pa slaboznani Fuks se jim je ustavljaj, in Dežman je povdarjal, da njegovi dolenski volilci želé, da bi se njih otroci učili nemškega jezika.

Iz Prage, 20. marca. (Izv. dop.) — Javil sem vam v poslednjem dopisu o slavnosti Kollarovi, h kojemu še dodavam, da je bil to prvi in najznamenitejši večer, kojega je doživela še mlada „Moravska beseda“. Med gosti je bilo videti protektora „M. Besede“ g. dr. F. Palackega, g. grofa Schönborna, predsednika „Katol. besede“, in ruskega rojaka iz Tiflisa g. dr. Št. Ananova. Prekrasni zbori pevski „Orlé pestrý“ od Tovačovskega, in „Što čutiš“, dalje solo-spevi: „Vzdalené milence“ itd. bili so sprejeti s pohvalo od nazočih gospodov, kajti unikum je, da niti ena dama ni bila pri celi zabavi nazoča. Slavnostni govor in deklamacije iz „Slavý Dcera“ je slavna policija prepovedala, koja je vrh tega še na ta večer komisarja poslala med nas; zares pražki Ahčin, — a pardon — Dederá, še po smrti z nekakim demoničnim veseljem preganja in nadzoruje literarne plode mož, koji so mu bili živ trn v peti, kot n. pr. Karol Havliček Borovský!

Na drugi strani, kjer je treba, da policija ravno tako čuva nad društvenim gibanjem, kot tu v „Katol.“ in „Mor. besedi“, je videti, da ima drugačno mero, drugače vatelo, kar ni katoliško, kot se je n. pr. minulo sredo zgodilo pri ustanovljenji skoro smešnega društva v neki obskurni gostilnici židovskega mesta. Slišali ste gotovo že o nekem jako učenem(?) kmetu(?) Alfonzu Št'astnem, ki je zdaj vrednik brezverske „Svobode“, koji uči novo vero, t. j., nobeno vero, to so njegove zasade, ker po njegovih izgledih ni treba verjeti v Boga, niti v hudiča, t. j., kot živina; dalje ne pripoznava krsta, spovedi, pogreba itd. — Ustanovil je tedaj tu društvo „Spolek svobodných myslitelův“ (Društvo svobodo-miselnih), priglasilo se je kakih 40 udov, več z radovednosti in humbuga, nego z zasadi. In čudno, skoro neverjetno, nazoč ni bil niti eden od policije, kteri se še shod brezvercev naznanil ni. Na

deželi je že v Pistebnici (Alfonza rodište) 2 leti tako društvo; javna tajnost je, da Alfonz Št'astný posebno v taci krajih namerava ustanoviti društva njegovih šušmarskih zasad, v kterih so katoliška društva.

Karakteristično je, kako posebno v zapadnem Českem židovski kupci kmetom hvalijo „frajmavrarje“ kot najpoštenejše ljudi, koji vsakemu ubožanemu na noge pomagajo itd., in to v taki meri, da je deželni namestnik Kollar, v oglasniku opozornil okr. glavarje na to sodrgo brezverskih agitatorjev. Prvo komedijo, ktero sem omenil, jako podpirajo tukajšnji „mladi“; zarad ostrega govora kneza Lobkovic o njihovem modèrnem husitizmu, v kterem je po izgledih „mladih“ zakrivil „crimen laesae majestatis pullorum“, osnovali so v Roudnici, naj mu volilci pošljejo nezaupnico! Že cele 3 dni je podpisalo ono nezaupnico samo — 40 volilcev, a vendar je bil voljen v državni zbor s 1062 glasovi! A kaj naši „mladi“ storé? V „Národ. listych“ oznanjujejo, da se v spomin mojstra Jana Husa 1875. l., ker bode ravno 460 let, kar je bil v Kostnici sožgan, založi „Matica Husova“ v ta namen, da se Husu pozneje postavi v Pragi — javni spominek. „Čech“ pravi: „Maji Recht!“ — Pustimo jim še mi! —

Mnogo hrupa je naredila minule dni povesi, da je „Karlinska (pražko predmestje) založna“ v konkursu; novine česke so več ali manj o tej stvari pisarile, ter so občno ene misli, da je bil to le manéver vladine in židovske stranke, ktera hoče na ta način zaupanje v domače penezne ustave oslabiti. Mno-goletna skušnja nas v tem zgledu uči, da ga ni peneznega podvzetja, ktero bi dajalo večje poroštvo, nego ravno založne, v kterih členi davajo vzajemno poroštvo: vsi za enega, in eden za vse! Več nego 300 milijonov je vloženega kapitala v česko-moravskih založbah, in ne ena ni bila zajeta po bursovem polomu.

Vnanje države.

Španjska, 26. marca. „Universu“ od 21. t. m. se telegrafuje, da je francoska vlada dovolila prevoznjo 60 Kruppovih kanon, ktere so Prusi Serranu poslali. Serrano je tedaj teh kanon pričakoval, ker ni hotel napasti Karlistov. 25. t. m. pa je po nekem telegramu iz Madrida, kteri pa ni kaj zanesljiv, pričel boj in je pregnal Karliste. Tudi Moriones je po teh poročilih vedno zmagoval, pa je vendar vse zgubil.

Poslano.

Gledé na dopis iz marberškega okraja dne 22. svečana, v „Slovincu“ od dne 26. februarija t. l. št. 25. prosim nasledno dostaviti: „Ker sem jaz edini duhoven nazoč bil, ko je g. Karl Ribič, vuherski učitelj, v imenovanem dopisu navedene besede o pozdravljenji vuherskih šolarjev izrekel, in dopis izjavlja: „In nek pošten župnik jako dobro zavrne novo-ernega brezverskega učitelja z besedami: „Gospod učitelj! le ostanite pri starem prelepem kristijanskem pozdravu, ker lepšega memo tega ne bote nikoli iznajdli“, sem s tem le prisiljen izpovedati, de ne jaz, marveč pošten Šent-Antonski farman Franc Kovač, p. d. Brunčko, je g. učitelja zavrnil, zato nisem jaz mogel zavrnuti ga, ker me je bil omenjeni farman prehitil.

Vuhred dne 26. marcija 1874.

Tomaž Mraz,
župnik.

Domače stvari.

(Vabilo.) Svoje bralce še enkrat opozorimo, da je jutri ob 11. uri zjutraj občni zbor „Slovenije.“ Naj ga nihče ne zamudi, ker je velike važnosti.

(Nemila smrt) nam je 25. marca zopet pokosila vrlega narodnjaka gosp. J. Šventnarja, čevljarkega mojstra. Ranjki bil je ud več narodnih društev, zlasti dobrodelnih, svetovalec kupčijske in obrtnijske družbe, mestni odbornik ob času, ko so narodnjaki imeli v odboru večino, itd. Včeraj so pokopali vrlega moža, pogreba se je vdeležilo mnogo občinstva. Bodi mu večni mir!

(Gosp. J. Stritar) se je odpovedal odborničtvu dramatičnega društva. Kaj pa Jurčič, dr. Zarnik, dr. Vošnjak in drugi? Kdaj se bodo ti odpovedali?

(Porotna sodba) je obsodila v torek tatú iz kamniškega okraja, kateri je ukradel tri vole in jih prodal v Kamniku mesarjem. Tat je vse tajil, a porotniki so verjeli pričam in ga spoznali hudodelstva tatvine krivega, sodnija pa mu je odločila dve leti težke ječe, da bo premišljeval svoje hudodelstvo. — Včeraj se je končala obravnava zoper očeta in mladega sina, ki sta bila tožena zaradi požiganja. Več o tej zanimivi obravnavi prihodnjič. — V pondeljek 30. t. m. bo zadnja obravnava v tej porotni sesiji, in sicer pride na vrsto v našem listu že omenjeno klanje v gostilnici „zum Mondschein.“

(Hudodelstvo.) Pretekli četrtek zvečer so našli v hiši št. 45 v Gradišči (Ljubljanskem predmestju) otroka ženskega spola, okoli 8 dni starega na stopnicah, kamor ga je brezsrčna mati položila. Za otroka se je skrbelo, mater pa išče policija.

Razne novice.

— Živi vrstniki Hektora in Andromahe. V spisu dr. Henrika Schliemana „Trojanske starozitnosti. O rečeh v Troji izkopanih“ se čita sledeča nezmisel: „Ne morem končati popisa najnižjih vrst, da ne bi omenil, da sem med velikimi kamnenimi predali v globočini 12 do 16 metrov našel dve žabi, v globočini pa 12 metrov razen tega malega, jako strupenega gada, čegar glava je imela podobo škita. Gad je morebiti v globočino prišel od zgor; popolnoma nemogoče je pa, da bi bili odvzgor prišli obe veliki žabi in tako se mora vzeti za resnico, da ste te žabi v globočinah živeli 3000 let. Jako zanimivo je v podrtinah trojanskih videti žive stvari iz dob Hektora in Andromahe, če tudi le žabe. — Nekteri učenjak se je prismodil, ko so mu mati kuhali ješprenj.

— Ne manjka še psovek. „Budivoj“ — staročeski list — je pisal, da so „Narodni Listi“ organ Alfonza St'astnega, da so „N. L.“ dokazovali potrebo raznih strank v narodu, da so „N. L.“ slavili lupeže, ki so l. 1871 bili vodniki lopovske komune. To pisanje je bilo vzrok, da je bil „Budivoj“ tožen od „Nar. L.“ in ker v treh dnevih — toliko je bilo obroka od tožbe do sodbe — ni mogel svojih trditev dokazati, kajti v tem kratkem času ni bilo mogoče prebrati dveh ali celo treh letnikov „N. L.“: — bil je „Budivoj“ obsojen. Mladočeh, advokat Kučera, je računil — posluh Mlado-slovinci! — za spisanje tožbe 20 gld., za pot sem in tje 50 gld., za dnevne stroške 40 gld., vse skup 110 gld.; sodnija mu je pa prisodila samo 60 gld. — — — Staročeski list „Čech“ se je zastran tega iz „mladih“ nekoliko norca podelal in je pisal, rekši: „N. L.“ so že pošle psovke in dokazi, da bi se branili dokazom

konservativne stranke in zato se zatekajo že k sodnijam.“ Kaj se zgodi pa zdaj? Zastopniki „N. L.“, „mladi“ dr. Frakaty, vzame v svojo „mlado“ roko „mlado“ pero, ožemlje „mlade“ svoje možgane spiše, „popravilo“, ki ima na sebi podobo mladosti, katero pošlje z mogočnim spremstvom hudomušnemu „Čechu“, in to se glasi: „Laž je, da bi „Narodnim Listom“ že pošle psovke. „N. L.“ so skoro ves čas svojega obstanka dokazali, da imajo vedno v zalogi dosti psovek, in zato je predrzna laž, kar v vašem listu trdite o njih“ — Ko sem to popravilo bral, smejal sem se na glas. Ne vem, ali je to popravilo bolj otročje ali budalasto? ali je bolj smešno ali prifliknjeno? Vsakako je vredno „mladih“ mož žalostne postave. „Mladi“ časih tako pišejo, da bi človek mislil: manjka jim kterega kolesca v kapitolu.

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofiji: č. g. Masterl je prišel za 3. kaplana k sv. Petru v Ljubljano.

V lavantinski škofiji: Prečast. g. Anton Reic, čast. korar, dekan in župnik v Vidmu, je 20. t. m. v 75. letni starosti nagloma umrl. R. i. p. — Č. g. Fr. Mikuž, župnik v Brežicah, je postal oskrbnik Videmske dekanije; in č. g. Edvard Janžek, provizor v Vidmu. — Videmska fara je do 4. maja t. l. razpisana.

Listnica vredništva.

G. I. K. v I. B.: Dopis „Iz Pivke“ smo izročili „Brencljnu“, pesmice pa g. J., kateri jih bo de za objavljenje pripravil.

Listnica opravištva.

G. Fr. P. kapl. v K.: Obe številki smo poslali; kako da jih niste prejeli, ne vemo.

G. M. H. župan v L.: Se bo zgodilo.

Umrlji so:

23. marca. Marija Škrjanc, del. vdova, 49 l., za pljučnim vnetjem. — Adolf Peršè, c. k. drž. pravdnika otrok, 6 mes., za božjastjo. — France Breskvar, nosač, 34 l., za rud. vročico.

24. marca. Polona Valjavec, gost. vdova, 59 l., za prsno vodenico. — Neža Šimec, gost., 56 l., za srčno napako. — Uršula Perko, hišnika vdova, 83 l., za oslabljenjem. — Polona Presetnik, posest. vdova, 55 l., za telesnim poškodovanjem. — Juliji Rosina, vdovi kancelista, hči Marija, delavka v cigarnici, 13 l., za pljučnim oslabljenjem.

Denarstvene cene.

26. marca.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.10	69.20
5% renta v srebru	73.70	73.80
Srečke (lozi) 1854. l.	98.—	98.25
„ „ 1860. l. celi.	102.50	103.—
„ „ 1860. l. petinke	108.—	109.—
Premijski listi 1864. l.	137.50	138.—
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—
Ogerske po 5%	73.50	74.—
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	76.—
Sedmogradske po 5%	73.—	73.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	960	962
Unionske banke	116.—	117.—
Kreditne akcije	212.50	213.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	860.—	865.—
Anglo-avstr. banke	122.75	123.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	168.—	168.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	117.—
„ 50 „ „ „	53.50	—
Budenske „ 40 gld. a. v.	24.25	24.75
Salmove „ 40 „ „ „	32.25	32.75
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	23.75	24.25
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.—	30.—
St. Genois „ 40 „ „ „	23.50	24.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20.—	21.—
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	24.—	24.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.27	5.28
Napoleonsdor	8.93	8.94
Srebro	106.35	106.50

Telegrafične denarne cene

27. marca.

Papirna renta 69.10. — Srebrna renta 73.60. — 1860letno državno posojilo 102.75. — Bankine akcije 961 — Kreditne akcije 213.—. — London 111.65. — Srebro 106.40. — Ces. kr. cekini —.—. — Napoleon 8.92.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	Mernik							
	Pšenice	Riž	Ječmena	Ovsa	Turšico	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	3.50	2.50	2.10	1.20	2.45	2.40	2.45	2.60
v Kranji	4.00	2.90	—	1.25	2.25	2.25	2.50	—
v Loki	3.80	—	—	1.10	—	2.10	2.50	—
v Novomestu	4.10	3.00	2.20	1.25	2.50	2.10	2.30	3.00
v Sodražici	4.14	—	2.30	1.00	2.50	—	2.30	—
v Mariboru	3.75	2.65	2.25	1.25	2.70	2.15	—	—
v Ptuj	3.60	2.55	2.25	1.25	2.60	2.05	2.45	—
v Celju	3.90	2.50	2.00	1.20	2.50	2.30	2.00	—
v Celoven	3.67	2.83	2.63	1.27	2.52	2.25	—	—
v Trstu	3.80	2.60	—	—	2.48	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.50	2.50	2.00	1.18	2.45	2.05	2.00	—
na Dunaju	4.05	2.90	2.55	1.25	2.60	—	—	—
v Peštu	4.00	2.77	2.23	1.20	2.37	—	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.54	0.46	0.52	0.50	0.50	—	—	—
Špeha „	0.36	0.36	0.36	0.34	0.40	0.36	0.36	0.37
Leče mernik	1.25	3.00	—	1.00	—	—	—	—
Krompirja „	1.20	1.10	2.75	—	1.00	1.20	1.00	1.00
Fižola „	3.10	3.15	—	—	2.50	—	—	—
Sena cent	1.10	1.35	1.40	1.00	—	1.50	1.20	1.60
Sem. detelja „	26.0	—	—	—	—	—	—	—
Prešič cent	26.0	—	—	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.30	0.30	—	—	—	0.30	0.30	0.30
Teletice „	0.31	0.30	—	—	—	0.33	0.32	0.32
Jajc za 10 kr.	6	7	6	—	6	—	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najbolje po 40—46 gld., sladkor 20—21 gld., kava Riv. 63—72 gld., rajž 10—13 gld., rozine 13—16 gld. cent. Zaboječ pomeranč 2.50 do 7 gld., limon 6—9 gld.

Najlepši, najcenejši
iz železa viliti

spominjki
(monumenti),
krizi za altarje in veliki
krizi za pokopališča,

izgotovljeni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji že trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa viliti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u,
mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije
na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in
njegovih zalogi križev (auf der Schmelz) na-
sproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisni se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vilitimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisni cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo.

(9—5)